

РЕЗЮМЕТА

на научните публикации на гл. ас. д-р Анна Живкова Господинова, катедра „Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“, за участие в конкурс за “доцент”, в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Устройство на територията)“, обявен в ДВ бр. 57/2022 г., с. 68

I. Монография или равностойни публикации (в професионалните направления, в които това е допустимо според ППЗРАСРБ)– по чл. 62, т. 3 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
7.	1.	Господинова, А. Териториално разрастване на населените места в България - съвременни измерения и управленски политики. Варна: Наука и икономика, 2021, 162 с. - (Сер. Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 69), ISBN - 978-954-21-1061-3
<p>Протичащите процеси на разрастване и застрояване на територията на някои населени места в България през последните години, предимно за сметка на усвояване на земеделски земи, водят до редица негативни последици – икономически, социални, екологични и териториално-устройствени. Липсата на политика за регулиране и контролиране на тези процеси прави особено актуален въпроса за начина, по който се наблюдава, анализира, контролира и управлява териториалното разрастване на населените места.</p> <p>Глава първа е посветена на теоретичните въпроси на териториалното разрастване на населените места. Въз основа на прегледа на множество литературни източници, предимно чуждестранни, се доразвива и обогатява понятието „разрастване на населените места“. Направена е класификация на факторите, влияещи върху разрастването. В последния параграф на глава първа са разгледани и международни документи, свързани с устойчивото развитие, регулиране и ограничаване на разрастването на населените места.</p> <p>В глава втора, въз основа на адаптирана европейска методика, е направен подробен анализ на разрастването на населените места в България на национално и регионално (областно) равнище. В резултат от извършеното емпирично изследване, обхващащо периода 2000-2018 г., са изведени изводи и обобщения.</p> <p>В глава трета се анализират добри европейски практики за ограничаване разрастването на населените места. Въз основа на това са предложени система за мониторинг на териториалното разрастване и инструменти и механизми за ограничаване на неблагоприятните процеси по териториално разрастване на населените места в България.</p> <p>В резултат от направените изводи в монографичния труд се стига до заключението, че териториалното разрастване на населените места е предпоставка за създаване на допълнителни пространствени възможности на населението за обитаване на някои населени места (предимно големи градове и селищни образувания) при същевременно изоставяне на други (малки и средни градове и села). Това е резултат не само от неустойчивото и небалансирано развитие на националната територия като цяло, но и от неконтролируемото усвояване на неурбанизирани площи (предимно земеделски земи, които не са използват по предназначение). Всичко това обуславя предложената от автора политика за регулиране процеса на териториално разрастване на населените места в България и система за</p>		

мониторинг на териториалното разрастване. В основата на предложената политика са застъпени конкретни нормативни, икономически и социални инструменти и механизми. Комплексът от нормативни, икономически и социални инструменти и механизми включва: разработване и актуализиране на устройствените планове на населените места; промени в данъчното облагане на сгради, които са изградени върху неурбанизирана земя с променено предназначение; поемане на част от разходите за изграждане на инфраструктура в околградските територии от инвеститорите; повторно използване на изоставени и неизползваеми индустриални обекти, наречени „кафяви полета“ (Brownfield); реформи в транспортната политика.

В заключение може да се каже, че осъществяването на мониторинг и прилагането на подходяща политика, включваща разнообразни инструменти и механизми, ще съдействат за ограничаване на неблагоприятните процеси по териториално разрастване на населените места.

II. Монографии и студии по чл. 71 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
8.	1.	Бузырев, В., Господинова, А., Березин, А., Монеv, П., Федосеев, И., Юденко, М. Определение приоритетов в териториалном планировании городов на примере России и Болгарии. СПб: СПбГЭУ, 2016, 143 с., (Глава 3. Территориальное устройство и интегрированное управление территориями крупных городов в Болгарии, с. 98 - 117), ISBN: 978-5-7310-3550-7

Монографията е посветена на проблемите и приоритетите на териториалното устройство на големите градове в Русия и България. Предлагат се модели на инвестиционната и жилищната политика, залегнали в основата на развитието на градовете Варна и Санкт-Петербург, както и инструменти, необходими за тяхната реализация. Предлагат се методи на икономически обосновани проектни решения, свързани с планирането на строителството и инфраструктурата във Варна и Санкт Петербург. Анализират се аспектите на модернизация на жилищния фонд в пазарни условия. Изследват се въпросите на инфраструктурната осигуреност на големите градове. Изследват се ендегенните стимули за развитие на теориите за управление на териториалното планиране. Разкриват се особеностите на методите и инструментите за управление на териториите на големите градове в Русия и България.

Резюме на частта, разработена от гл. ас. д-р Анна Господинова: Гл. ас. д-р Анна Господинова е разработила Глава 3. Териториално устройство и интегрирано управление на териториите на големите градове в България (с. 98 - 117),.

От прегледа на документите, имащи отношение към устройството на територията в България, може да се направи изводът, че съществува значима съвкупност от документи на национално, регионално и общинско равнище, които следва да бъдат обвързани помежду си, с достатъчно ясна йерархична съподчиненост, както и с правилно определен териториален обхват. Предложен е модел за използване на земята в големите градове на България (§ 3.2). Очертани са някои подходи, инструменти и механизми за управление територията на големите градове в България (§ 3.3).

9.	2.	<p>Дъбева, Т., Луканова, Г., Господинова, А., Клатева, Е. Приложение на тайм шеър в хотелиерството на Приморските области на България. Варна: Наука и икономика, 2016, 217 с. - (Сер. Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 42), (Глава II. Анализ на условията и предпоставките за приложение на тайм шеър в хотелиерството на трите приморски области на България, с. 77-174; §2.3. Изследване на нагласите на стопанските субекти за приложение на тайм шеър, с.140 – 174; §2.3.3. Изследване нагласите на собствениците (управителите) на агенциите за недвижими имоти, с. 159-174), ISBN - 978-954-21-0908-2</p>
<p>Монографията е първи опит за задълбочено изследване на таймшеър в националната специализирана литература. Основната цел на публикацията е да се разкрият възможностите за приложение на таймшеър продукта в Приморските области на България. В тази връзка, първо, се представя теоретична обосновка на таймшеър- изследват се същността, особеностите, структурата на участващите субекти, съвременните изменения. Дадена е авторова дефиниция на таймшеър, доказана е структурата му като хотелиерски продукт. Анализирани детайлно, на базата на авторова методика, се представят общите и специфични предпоставки за приложение на тайм-шеър в Приморските области на България. Направено и представено е проучване на нагласите за приложение на таймшеър на хотелиерите, собствениците/мениджъри на недвижими имоти и на индивидуалните собственици. Съобразно резултатите от емпиричното изследване са очертани насоките за приложение на таймшеър в Приморските области на България в две основни направления: усъвършенстване на общите и специфични условия и конкретни предложения за таймшеър продукти в посочените туристически територии.</p> <p>Резюме на частта, разработена от гл. ас. д-р Анна Господинова: Гл. ас. д-р Анна Господинова е разработила §2.3.3. Изследване нагласите на собствениците (управителите) на агенциите за недвижими имоти (с. 159 - 174). Проведено е анкетно проучване за възможностите за приложение на тайм шеъра по Българското Черноморско крайбрежие. По-важните въпроси към специалистите в областта на недвижимите имоти са ориентирани към: интереса от инвестирането в тайм шеър имоти; потенциалното търсене на тайм шеър имоти; нагласите за предлагане на тайм шеър имоти; степента на нагласа на потенциалните купувачи по националности за закупуване на тайм шеър имот по Българското Черноморско крайбрежие; оценка на интереса към тайм шеър имотите към някои от курортите по Българското Черноморско крайбрежие; оценка на тайм шеъра като възможност за активизиране на бизнеса с недвижими имоти в България; превръщане на някои ваканционни имоти, които не се използват в тайм шеър имоти.</p> <p>В резултат от проведеното проучване са очертани някои основни изводи и обобщения.</p>		
10.	3.	<p>Илиев, П., Господинова, А., Иванова, М., Антонова, К., Христова, С., Райчев, Т. Развитие на строителството в България в контекста на новия програмен период 2014 – 2020. Варна: Наука и икономика, 2018, 232 с.; (Глава I. Устройствена политика и строителство, с. 14 - 41), ISBN - 978-954-21-0971-6</p>
<p>В монографията се разглежда връзката между устройствената политика и строителството, политиките и стратегиите за развитие на строителния сектор, приложението на устойчив подход за развитие на строителството, европейското финансиране като инструмент за повишаване конкурентоспособността на строителните предприятия и моделирането на</p>		

показатели за оценка на предложенията на участниците в обществени поръчки в строителството.

Резюме на частта, разработена от гл. ас. д-р Анна Господинова: Гл. ас. д-р Анна Господинова е разработила Глава I. Устройствена политика и строителство (с. 14 - с. 41).

В параграф първи е изяснена същността на устойчивото устройство на територията. Разгледани са някои европейски документи, свързани с политиката, целите и принципите на изграждане и управление на устойчива градска среда. В края на параграфа са изведени основните принципи, на които следва да се основава устойчивото изграждане и управление на градската среда. Параграф втори е посветен на териториалното планиране като основа за изграждане на устойчива градска среда. Разгледана е съвкупността от нормативни документи в областта на териториалноустройственото планиране на всички управленски равнища (национално, регионално и местно), като акцентът е върху изясняване важността и значението на устройствените планове за реализиране на инвестиционния процес. Изяснени са ролята и мястото на институциите и гражданите в процесите по териториалноустройственото планиране от гледна точка на постигането на балансирана и устойчива градска среда.

В параграф трети акцентът е върху интегрирания подход при изграждането и управлението на устойчива градска среда. Направен е обзор на действащата нормативна уредба, имаща отношение към интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. В резултат от направените разсъждения се стига до извода, че не е достатъчно добре изяснено мястото на тези планове в системата от документи на териториално-устройственото планиране и социално-икономическото развитие. С оглед на това е изяснено понятието „Интегриран план за градско възстановяване и развитие” в контекста на устойчивото изграждане на градската среда. Подчертана е и връзката и зависимостта на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие с териториалноустройственото (пространственото) и социално-икономическото (регионалното) планиране.

11.	4.	Господинова, А. Параметри на възможностите за прецизиране и функционално-структурно балансиране на урбанизираните територии. <i>Икономика и компютърни науки</i>. Варна: Знание и бизнес, (3), 2019, с. 45-55, ISSN 2367-7791
-----	----	--

Пространствената организация на урбанизираните територии е резултат от функционалното обособяване на значителни части от земната повърхност, в които могат да се осъществяват функциите от човешкия жизнен цикъл – живеене, труд, отдих и обслужване. Постигането на баланс между индивидуалните и колективните потребности, които могат да бъдат различни до голяма степен, зависи от избора и прилагането на подходящ подход на функционално зонироване в урбанизираните територии. Това обосновава интереса към търсенето и приложението на осъвременени модели за функционално използване на земята в тях с цел осигуряването на устойчиво и балансирано развитие на територията като цяло.

Обект на изследване в тази студия са урбанизираните територии, а предмет на изследване – тяхното функционално зонироване.

Целта, поставена от автора, е да се прецизира съдържанието на понятията „урбанизираните територии“ и „функционално зонироване“ и на тази основа да се предложи съответстващ модел за функционално зонироване на урбанизираните територии.

Въз основа на направения критичен анализ за класифициране на функционалното зонироване, е предложен модел, който е от т.н. смесен тип, съчетаващ „твърдото” и „гъвкавото” функционално зонироване.

III. Научни статии по чл. 71 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
12.	1.	Gospodinova, A. Regional Development and Spatial Planning in the Base of Business. <i>Trakia Journal of Sciences / The Sci. Ser. Publ. by Trakia Univ. - Stara Zagora, 11, Suppl. 1, Ser. Social Sciences, 2013, pp. 89 - 94, ISSN 1313-7069 (print), ISSN 1313-3551 (online)</i>
<p>Социално-икономическите условия на населението зависят от територията, която населението обитава, както и от комплекса от природогеографски, демографски и социални фактори, действащи на тази територия. Социално-икономическото развитие се обуславя и от правилното планиране и регулиране на човешките дейности, както и от ефективно изградената жизнена среда с нейните подсистеми – обитаване, труд, отдых и техническа инфраструктура.</p> <p>Идеята и целта на автора е да бъде изследвана взаимозависимостта между регионалното развитие и териториалното устройство с оглед разкриване на потенциала им като благоприятна пространствена и ресурсна среда за бизнеса.</p> <p>В заключение са оформени следните по-основни изводи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепциите и схемите за пространствено развитие нямат пряко инвестиционно значение, но следва да служат като основа за разработването на общите устройствени планове, а оттам и на подробните устройствени планове съобразно националната стратегия за регионално развитие, областните и общинските планове за развитие. По този начин те ще спомогнат за балансираното развитие на територията на страната и стимулирането на инвестиционния интерес към по-слабо развитите територии. 2. От прегледа на документите, имащи отношение към социално-икономическото развитие и териториалното устройство може да се направи изводът, че съществува значителна съвкупност от документи, чието йерархично разработване, прилагане и съблюдаване ще създаде възможност за постигане на балансирано използване на националната територия и създаване на благоприятни предпоставки за развитие на бизнеса. 		
13.	2.	Gospodinova, A. Multi-factor ground for urban sprawl. <i>World of Real Estate Journal. Cracow: Foundation of the Cracow University of Economics, 2014, 90(4), 2014, pp. 35-38, ISSN 1231-8841, eISSN 2450-534X</i>
<p>В научната литература се срещат различни мнения относно факторите, които водят до разрастване на градовете. Липсват и обобщаващи схващания за основните причини и фактори. Ето защо е необходимо да се разкриват и изучават факторите, които пораждаят този процес, с оглед предотвратяване на неблагоприятните последици от разрастването на градовете – екологични, социални, икономически.</p> <p>Целта, поставена в тази статия, е да се анализират, систематизират и групират множеството фактори, влияещи върху разрастването на градовете.</p> <p>Въз основа на проучването на мненията на различни автори относно факторите за разрастване на градовете, може да се предложи групиране на всички фактори за всяка територия: наднационални, икономически, демографски, социални, инфраструктурни, политически и регулаторни.</p>		

14.	3.	Чапаров, Б., Господинова, А. Икономически ефект от изграждането и реконструкцията на стадиони за професионален спорт. <i>Недвижими имоти и бизнес: Рецензирано академично списание.</i> София: Изд. комплекс УНСС, 1(2), 2017, с. 85 - 88, ISSN (Print) - 2603-2759, ISSN (Online)-2603-2767
<p>Изграждането на нов и/или реконструкцията на един стадион за професионален спорт се свързва с големи разходи, което поставя на преден план въпроса за финансирането. Тъй като средствата от публични източници биха могли да се преразпределят към мрежи и съоръжения на социалната и техническата инфраструктура, от важно значение е да се определи дали изграждането и/или реконструкцията на един стадион оказва положително икономическо влияние върху територията, на която се намира. В статията са представени вижданията на някои икономисти относно икономическия ефект от изграждането на стадиони за професионален спорт и на тази основа е направена модификация на един от моделите, отразяващ връзката между изграждането на стадионите и икономическото развитие на териториите.</p>		
15.	4.	Господинова, А. Понятие „разрастване на градове“ в научной литературе. <i>Економіка і Фінанси: Науковий журнал.</i> Дніпропетровськ, (2), 2018, с. 11 - 20, ISSN 2311-3413
<p>В настоящата статия се разглежда понятието „разрастване на градовете“ през погледа на различни автори, както и причините за появата на този процес и факторите, които го определят.</p> <p>В резултат на задълбоченото вникване в същността и съдържанието на понятията, цитирани от различните автори за понятието “разрастване на градовете”, се стига до убеждението, че всичките носят едностранност в неговото тълкуване. На тази основа по-пълното отразяване на същността на това понятие налага включването на двете основни направления в развитието на градовете (добре известни и на урбанистите) – хоризонтално, чрез усвояване на нови околорадски пространства и вертикално, чрез развитие във височина. В резюме: това означава обемно-пространствено развитие на градовете при аргументирано устройствено балансиране в двете териториални направления.</p>		
16.	5.	Господинова, А. Перспективи пред развитието на икономиката на община Суворово. <i>Известия Сп. Икономически университет – Варна.</i> Варна: Наука и икономика, 62(1), 2018, с. 74 - 87, ISSN 1310-0343, ISSN 2367-6949
<p>Община Суворово може да се определи като необлагодетелствана поради нейното местоположение, равнище на икономическо развитие, проблеми като обезлюдяване, липса на задържащи и мотивиращи фактори и предпоставки за развитие на нови дейности, което налага по-голяма подкрепа за развитието ѝ.</p> <p>Целта, поставена в тази статия, е въз основа на изследване състоянието на отделни сектори на икономиката, да се представи перспективното икономическо развитие на община Суворово. Очертани са секторите с перспективно развитие, както и необходимите мероприятия, които трябва да се предприемат за превръщане територията на общината в активна и атрактивна зона за развитие. Представени са предложения за развитие и подобряване на водещите за общината сектори, а именно – туризма и селското стопанство.</p>		

17.	6.	Юденко, М., Гоилов, К., Господинова, А. Административные барьеры и их влияние на эффективность организаций строительного комплекса. <i>Научный журнал "Научный потенциал"</i> . Чебоксары: Научно-исследовательский институт педагогики и психологии, 4(27), 2019, с. 16-19, ISSN 2218-7774
<p>В статията се анализират административните бариери в строителството. Проследява се взаимовръзката между административните бариери и транзакционните разходи. Предложен е интегрален метод за измерване на икономическата ефективност на използваните ресурси, повишаващ качеството на измерване и оценката на тяхната ефективност, като се отчита влиянието на транзакционните разходи.</p>		
18.	7.	Господинова, А., Ганев, Д. Предимства от използването на LARIS MLS на пазара на недвижими имоти в България. <i>Недвижими имоти и бизнес: Рецензирано академично списание</i> . София: Изд. комплекс УНСС, 5(2), 2021, с. 119-125, ISSN (Print) - 2603-2759, ISSN (Online)-2603-2767
<p>Laris MLS е платформа, която обединява брокерите около етичен кодекс и общи правила на работа, давайки редица предимства за всички участници в сделката: продавачи, купувачи, брокери, агенти, агенции за недвижими имоти.</p> <p>Целта, поставена от авторите на тази статия, е да се представят възможностите на Laris MLS, както и да се очертаят предимствата от използването ѝ на пазара на недвижими имоти в България.</p> <p>Очертани са следните основни изводи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Използването на Laris MLS ще доведе до ограничаване на недобрите практики по рекламиране на имоти, представени с непълна, недостоверна и подвеждаща информация. 2. Полезно би било ако платформата Laris MLS се доусъвършенства и добави възможност за достъп на потенциални клиенти (продавачи и купувачи), които да имат възможност евентуално да си изберат сред регистрираните в платформата професионалисти. 3. От гл.т. на продавача Laris MLS е гаранция, че всеки може да си избере доверен брокер (член в MLS), който да представлява неговите интереси въз основа на подписан ексклузивен договор с всички необходими клаузи, които защитават интересите и на двете страни поравно. 4. Предимствата на Laris MLS за купувача се свързват с това, че възползвайки се от услугите на посредник, членуващ в MLS, купувачът получава гаранция, че ще му бъдат предложени само реални имоти и такива, които отговарят на търсенето му. 5. Едно от преимуществата на платформата Laris MLS е наличието на продукта Laris Statistic за статистически анализ на пазара на недвижими имоти. Наличието на този продукт прави особено атрактивна платформата не само за агентите и брокерите, но и за другите участници на пазара (оценители, пазарни анализатори, клиенти). 		
19.	8.	Господинова, А., Юденко, М., Ковалевская, О. Влияние институциональных рисков на потенциал роста организаций в строительстве. <i>Строительный комплекс: экономика, управление, инвестиции. Межвузовский сборник научных трудов</i> . Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский государственный экономический университет, 15, 2021, с. 25-32, ISBN 978 -5-7310-5479-9
<p>Изследвани са теоретичните местни и чуждестранни подходи при дефиниране на понятието “потенциал на ръста” на организациите. Изложена е хипотезата за обективното присъствие на рисковете в дейността на организацията във вид на неефективни норми и правила, които</p>		

<p>понижават потенциала на ръста на организациите в сферата на строителството. Направен е изводът за влиянието на неефективните норми по отношение възникването на рискове и институционални “капани” за строителния бизнес и за потребителите на строителни обекти. Предходните разсъждения очертават следните изводи и обобщения:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Потенциалът на икономическия ръст на организациите от строителния комплекс се формира включително и под влиянието на институционалните рискове, водещи до транзакционни разходи, свързани с преодоляването на административни бариери, голяма част от които се отразяват върху стойността на строителната продукция. 2. Оценката на преките загуби от преодоляването на институционалните рискове е сложен и трудоемък процес, който не се извършва нито на микро-, нито на макрониво. 3. Неефективността на държавното регулиране чрез съществуващите институции в строителството води до появата на институционални “капани”, създаване на нови административни бариери, увеличение на институционалните рискове. 		
20.	9.	<p>Господинова, А., Стоянов, С. Фактори за развитие на крайградските зони (на примера на гр. Варна). <i>Известия. Сп. Икономически университет – Варна</i>. Варна: Наука и икономика, 66(3), 2022, с. 240-253, ISSN 1310-0343 (print) ; 2367-6949 (online).</p>
<p>През последните години се наблюдава активен процес на развитие на крайградските зони на големите градове в България в посока увеличаване на площите за застрояване със сгради за обитаване, производствено-складови дейности, търговия, туризъм и др. Особено характерен е този процес за територията на град Варна. Посоката и темповете на развитие на крайградските зони се определят от множество фактори.</p> <p>Целта, поставена от авторите на тази статия, е въз основа на направен теоретичен преглед, да се разгледат някои специфични (локални) фактори, влияещи върху развитието на крайградските зони на град Варна.</p> <p>Представени са предложения за ускоряване процеса на развитие на крайградските зони на град Варна.</p> <p>В заключение, развитието на крайградските зони изисква анализ на факторите, които влияят върху процеса и степента на това развитие, а така също и върху повишаване на инвестиционната им привлекателност. Авторите на това изследване не претендират за изчерпателност при анализа на факторите, влияещи върху развитието на крайградските зони на гр. Варна, но считат че разгледаните фактори: устройствено планиране, инфраструктурна осигуреност, административна осигуреност и повишено търсене на имоти в крайградските зони разкриват степента и посоката на развитие на тези територии и обосновават решенията за реализирането на конкретни инвестиционни проекти в тях.</p>		
21.	10.	<p>Господинова, А. Алтернативни форми за административно-териториално преустройство и алтернативи за развитие на малките общини в България. <i>Списание на Българската академия на науките: Общоакадемично списание на БАН</i>. София: Акад. изд. Проф. М. Дринов, Год. 135, (3), 2022, с. 79-85, ISSN (печатно) 0007-3989, ISSN (онлайн) 2683-0302</p>
<p>В България има значителен брой общини, които се характеризират като малки от гл.т. на брой население, площ, както и ограничени ресурси и възможности за икономическо, демографско и социално развитие. Част от тези общини могат да бъдат определени като общини в неравностойно положение по отношение на местоположение, ниво на развитие и структура на местната икономика, което създава необходимост от по-интензивна подкрепа за</p>		

развитието им. Всичко това налага потребността от търсенето на алтернативни форми за административно териториално-преустройство и алтернативи за развитие на територията на малките общини, като окрупняване на някои общини, партньорство между отделни общини на принципа на клъстеризацията, както и създаване на клъстери вътре в самите общини.

В статията са разгледани някои алтернативни форми за административно-териториално преустройство и алтернативи за развитие на територията на малките общини и на тази основа са очертани ползите от прилагането на тези алтернативи.

В резултат от направеното изследване може да се отбележи, че търсенето и прилагането на подходящи алтернативи за административно-териториално преустройство ще окаже положителен ефект върху развитието на територията на малките общини в България и ще съдейства, от една страна за намаляване на диспропорциите в развитието на националната територия, а от друга, за постигането на по-хармонично социално-икономическо и териториалноустройствено развитие на национално, регионално и местно равнище.

IV. Научни доклади по чл. 71 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
22.	1.	Господинова, А. Информационно осигуряване реалността на цените на пазара на недвижима собственост. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сборник доклади от научна конференция.</i> Варна: Наука и икономика, 2006, с. 141 - 145, ISSN 1313-2369
<p>Един от основните проблеми, свързан с анализа на пазара на недвижима собственост, е липсата на информация за действителните цени на реализираните сделки, което го определя като непрозрачен. Това затруднява ориентацията на участниците на този пазар за стойността на търсените или предлаганите от тях недвижими имоти.</p> <p>Проблемът с липсата на информация за действителните сделки може да се разреши със създаване на Система за информационно осигуряване реалността на цените на пазара на недвижима собственост. Чрез тази система данните трябва да се събират и обработват по отделни видове недвижими имоти – жилищни, търговски, офис площи, индустриални имоти, земи, като се отчита различната степен на влияние на факторите върху стойността в зависимост от вида на недвижимите имоти.</p> <p>В заключение може да се каже, че според нас тази система ще повиши достоверността на пазарната информация и той ще стане по-прозрачен.</p>		
23.	2.	Господинова, А. Региональная характеристика использования земельных участков на урбанизированных территориях Болгарии. <i>Актуальные проблемы управления экономикой региона: VIII Всероссийской науч.-практ. конф. 22 апреля 2011.</i> Санкт-Петербург: СПбГИЭУ, 2011, с. 191 - 194, ISBN: 978-5-9978-0378-0
<p>Чрез анализа на използването на земята в урбанизираните територии на регионално равнище се цели да се изследват и открият зоните с висока и ниска степен на урбанизираност, както и причините, довели до по-силното или по-слабото антропогенно въздействие в тези зони. Това създава възможност за използване на ефективни инструменти по предотвратяване на неблагоприятните процеси, произтичащи от прекомерната концентрация на антропогенни обекти в някои части от територията на България.</p>		

<p>В обхвата на изследването е включена територията на 3 района за планиране по класификацията на териториално статистическите единици NUTS -Североизточен, Северозападен и Южен централен. Изборът на трите експериментални района за планиране се обосновава с различията в тях от гл.т. на тяхната площ, брой на население, природен и социално-икономически потенциал, степен на инвестиционна привлекателност. Задачата е да се разкрие общото и специфичното при използването на основните видове урбанизирани зони във всеки от тези райони и областите в тях. На тази основа да се очертаят общите проблеми при използването на земята и да се предложат инструменти и механизми за балансирано използване на националната територия в цялост, както и на земята в урбанизираните територии на отделните райони за планиране.</p> <p>В резултат на извършения анализ се стига до някои изводи относно регионалното използване на земята в урбанизираните територии на България.</p>		
24.	3.	<p>Господинова, А. Промени и тенденции при използване на земята в урбанизираните територии на България и другите Европейски страни. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сб. докл. от 26-та науч. конф. с междунар. участие, ноем. 2011 г. Варна: Наука и икономика, 2011, с. 153 - 166, ISSN 1313-2369</i></p>
<p>Спецификата на територията, обусловена от различията в природогеографските условия и нееднаквата степен на икономическо развитие в Европа, определя регионалните политики за използване на урбанизираната земя. Членството на България в Европейския съюз и стремежът към хармонизация на политиките относно устойчивото използване на урбанизираната земя напълно оправдава научния интерес към изследване състоянието и динамиката на използване на земята в България в сравнение с другите страни от Европейския съюз.</p> <p>Целта, поставена в доклада, е да се анализират някои показатели, характеризиращи използването на земята в урбанизираните територии на България и европейските страни.</p> <p>За целите на анализа са подбрани страни от Европейския съюз, които са сходни по площ и население (спрямо изследваните периоди) с площта и броя на населението на България. По критерия площ на страната са подбрани страните: Австрия, Унгария и Португалия. По критерия население – Белгия, Дания и Чехия.</p> <p>В резултат от направеното изследване са изведени основни изводи и констатации.</p>		
25.	4.	<p>Господинова, А. Интегрирано планиране и развитие на градовете в България. <i>Актуални проблеми на управление на икономиката на региона: Избрани статии: IX Всероссийска Науч.-практ. конф. с междунар. участие, 24 - 25 май 2012. Санкт-Петербург: СПбГИЭУ, 2012, с. 11 - 14, ISSN 2304-926X</i></p>
<p>Съчетаването на икономическото, социалното, екологичното и устройственото измерение в развитието на градовете, както и засилването на партньорството между институционалните органи, гражданското общество и бизнеса, е в основата на интегрирания подход за устойчиво развитие на градовете. В тази статия се изяснява същността и ролята на интегрираните планове за развитие на градовете в България и тяхното място в системата на документите, свързани със стратегическото териториално-устройство и социално-икономическо планиране.</p> <p>В заключение са очертани някои изводи, идеи и препоръки:</p> <p>1. Интегрираните планове следва да се възприемат като средносрочни документи, които конкретизират целите и мерките в действащите стратегии и планове на регионално (райони и области) и местно (общини) равнище, придавайки пространствен израз на проблемите и</p>		

решенията в различните видове зони.

2. Интегрираните планове за развитие е необходимо да се разработват и възприемат като планове за икономическо, социално, териториалноустройствено и екологично развитие, които се прилагат в определени зони за въздействие, в рамките на район за планиране и област /силно- и слабоурбанизирани зони/ и град /зона с преобладаващ социален характер, зона с потенциал за икономическо развитие и зона на публични функции с висока обществена значимост/.

3. В интегрираните планове за развитие на урбанизираните територии е необходимо да се предвидят и изпълнят някои мерки като: стимулиране развитието на малките населени места с оглед предотвратяване или намаляване на обезлюдяването в тях; ограничаване разрастването на големите градове.

Предимството на интегрирания подход е, че той ще стимулира развитието на по-малките населени места и ще ограничи дисбаланса при използването на националната територия.

26.	5.	Господинова, А. Информационна система за устойчиво използване на земята в България. Управление на недвижимата собственост в контекста на икономиката на знанието: Сб. докл.: Международ. науч. конф., 18 май 2012 г. / УНСС. Кат. Икономика на недвижимата собственост. София: Авангард Прима, 2012, с. 154 - 158, ISBN - 978-954-323-997-9
-----	----	--

Сполучливото формулиране и изпълнение на политиките по използване и управление на земята изисква пълна и точна информация с оглед вземането на правилни решения в областта на устойчивото земеползване. Актуална и подробна информация за земята е необходима в следните основни направления: планиране и управление на териториите, развитие на икономиката, опазване на околната среда, планиране и управление на социалните процеси в България.

В доклада е представена идея-проект за усъвършенстване на Интегрираната информационна система за кадастър и имотен регистър в България.

Достига се до извода, че целесъобразно би било Интегрираната информационна система за кадастър и имотен регистър да се организира в две подсистеми: управление на пазара на земя и управление на използването на земята.

В подсистемата, отнасяща се до управлението на пазара на земя, е подходящо да се включва информация за вписани сделки, вещни права, носители на вещните права и цени на реализирани сделки. Първичните данни, необходими за тази подсистема, ще се осигуряват от адвокати, нотариуси, агенции за недвижими имоти, националния статистически институт. Това ще гарантира развитието на прозрачен пазар на поземлени имоти. В подсистема – „Управление на използването на земята” ще се включва информация относно зонирването на отделните видове територии на национално, регионално и общинско равнище, показатели за текущото и бъдещото състояние на използване на земята, политики по използването на земята на различните териториални равнища, а така също и контрол върху земеползването. Информационното осигуряване на тази подсистема ще бъде от Националния портал за пространствени данни и от документите и плановете, свързани с териториално-устройственото и социално-икономическото развитие.

Значението на Интегрираната информационна система за кадастър и имотен регистър се състои в това, че тя следва да предоставя информация за пространственото и социално-икономическото планиране и използване на земята, както и информация относно пазара на поземлени имоти.

27.	6.	<p>Господинова, А., Дянков, Т. Възможности за развитие на таймшеър бизнеса с недвижими имоти в България. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сб. докл. от 27-ма науч. конф. с междунар. участие - ноем., 2012.</i> Варна: Наука и икономика, 2012, с. 184 - 192, ISSN 1313-2369</p>
<p>Изграждането на множество ваканционни обекти на недвижимата собственост в България през последните години, а така също и развитието на туристическия сектор като един от водещите за националната икономика на страната ни, създават предпоставки не само за навлизането, но и за развитието на алтернативни форми на предлагане и използване на недвижими имоти.</p> <p>Една от тях, сравнително нова и недотам популярна за България, е таймшеърът. Бизнесът с таймшеър, в своя замисъл представлява уникално комбиниране на дейности, свързани с развитие на туризма и реализиране на обектите на недвижима собственост (в повечето случаи ваканционни).</p> <p>Таймшеър бизнеса е сравнително нов за България, но неговото бъдещо развитие очертава следните възможности: развитие на туристическия сектор в съчетание с бизнеса с недвижими имоти; от гл. т. на купувача –получава се възможността за притежаване на собственост за определен период от време, на цена, по-ниска в сравнение с предлаганите от хотелите индивидуални нощувки или туристически пакети; осъществяване на партньорство между агенциите за недвижими имоти и туристическите агенции (по-специално със специализирани таймшеър компании); собствениците на таймшеър имота могат да реализират почивка в избрана от тях туристическа дестинация, различна от тази, в която е техният таймшеър имот; закупуването на таймшеър имот защитава купувачите на този вид продукт от инфлационните процеси; купувачите могат да договорят благоприятни условия от гл.т. на покупната цена и периода на използване на таймшеър имотите, поради това, че в България таймшеърът все още не е утвърден като практика, а така също и поради факта, че в условията на икономическа криза продавачите по-трудно реализират продажби.</p> <p>Освен възможностите, които предлага таймшеър, бизнесът се свързва и с някои недостатъци, отразени в синтезиран вид в доклада.</p>		
28.	7.	<p>Николаев, Р., Господинова, А. Целочислен модел за управление на портфейлни инвестиции. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сб. докл. от 29-та науч. конф. с междунар. участие, ноем. 2014.</i> Варна: Наука и икономика, 2014, с. 101 - 110, ISSN 1313-2369</p>
<p>Целта на авторите в настоящата разработка е на базата на конструиране на модифициран целочислен модел да се предложат възможности за максимизиране на доходността от инвестиции в пакети от недвижими имоти.</p> <p>За да бъде реализирана така поставената цел се решават следните задачи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предлагат се някои модификации и допълнения към съществуващ целочислен модел за управление на инвестиционни портфейли, водещи до опростяване, и на тази основа намаляване на изчисленията. 2. Въвеждат се индивидуални вероятности за бъдещите цени на всеки от пакетите, което прави модела с по-голяма практическа приложимост. 3. Изложените теоретични разработки се апробират на основата на подходящ числов пример и чрез вариране на изходните данни е направен сравнителен анализ. 		

29.	8.	<p>Селютина, Л., Господинова, А., Булгакова, К. Проблема обеспечения населения жильем и альтернативные пути ее решения. <i>Энергосбережение и повышение энергоэффективности в регионах. Энергетическая и экологическая безопасность – новый приоритет государственной политики. Актуальные проблемы управления экономикой региона.</i> Санкт Петербург: ПЭИПК, 2014, с. 59-68.</p>
<p>В статията се прави оценка на съществуващите схеми за придобиване на жилище и се обосновава необходимостта от създаване на фонд от социални достъпни домове в Санкт-Петербург, оценяват се съществуващите механизми за формиране на фонд от домове, предлагани под наем, оценяват се методите за финансиране на строителството на социални достъпни домове, очертават се необходимите законодателни промени за успешното развитие на жилищата, отдавани под наем.</p>		
30.	9.	<p>Чапаров, Б., Господинова, А. Инфраструктурата – задължително условие за развитие на професионалния футбол в България. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сб. докл. от 31-ва международна научно-практическа конф., ноем. 2016.</i> Варна: Наука и икономика, 2016, с. 42-49, ISSN 1313-2369</p>
<p>Актуалността на въпросите, свързани с изграждането и поддържането на стадионите и съоръженията за тренировки в България, се обуславя от: физически и морално остаряла инфраструктура, характеризираща се с лоша поддръжка, непокриване на задължителните инфраструктурни критерии за участие в националното първенство по футбол, ограничени научни изследвания по въпросите, свързани с изграждането и поддържането на стадионите в България.</p> <p>В доклада се изследват критериите, на които трябва да отговарят стадионите и съоръженията за тренировки като задължително условие за развитието на професионалния футбол в България, и се очертават някои проблеми, свързани с поддържането на инфраструктурата.</p> <p>Изграждането, поддържането, реконструкцията и модернизацията на един стадион и съоръженията се свързва с големи разходи, което поставя на преден план въпроса за финансирането. Характерът на собствеността (по-голямата част от стадионите в България са държавна и/или общинска собственост) определя и тяхното финансиране - предимно от публични източници. Футболните клубове използват стадионите въз основа на договори за наем за период до 10 години, което затруднява инвестирането. Това налага търсенето и прилагането на индивидуален подход по отношение на проблема със собствеността върху стадионите и тяхната експлоатация. Според авторите на доклада следва да се търси и намери баланс между отделните източници на финансиране в инфраструктурата. Като основни източници могат да се посочат: държавният бюджет, Министерството на младежта и спорта, общинските бюджети, частният сектор, собствени приходи на футболните клубове.</p>		
31.	10.	<p>Чапаров, Б., Господинова, А. Ангажираност на публичните власти в процесите по изграждане, реконструкция и стопанисване на стадиони за футбол в България. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сборник доклади от 32-ра международна научно-практическа конференция, ноември 2017.</i> Варна: Наука и икономика, 2017, с. 69 - 78, ISSN 1313-2369</p>
<p>Световният опит е показал, че наличието на стадиони за футбол безспорно има своето икономическо и социално значение за градовете и областните центрове, в които се намират. В зависимост от редица фактори като: численост, възрастова и полова структура на</p>		

населението, заетост и среден доход на глава от населението, както и утвърдени футболни традиции в някои региони водещи са социалните аспекти от наличието на такива съоръжения, докато в други, те по естествен път са се превърнали в съществена част от местната икономика. Всичко това предполага, още в процесите на планиране, строителство или реконструкция, както и в тези, свързани с управление и поддръжка на стадионите, да се заложи безпроблемното им функциониране в бъдеще. Реализацията на всичко това не би било възможно, или поне не в необходимата пълнота, без съответната ангажираност на публичните власти, както в процесите по изграждане и реконструкция, така и в тези по стопанисване на стадионите за футбол.

В доклада се разкриват социалните и икономическите ползи от процесите по изграждане, реконструкция и стопанисване на стадионите за футбол в България и на тази основа се очертават ролите и отговорностите на публичните власти в тези процеси.

Според авторите нормативната регламентация на определена структура (организация), която да е отговорна за изграждането на нови или реконструкцията на съществуващи стадиони, както и за тяхното управление и стопанисване, ще гарантира постигането на определен баланс между обществения и частния интерес. Това ще доведе до намаляване на възможностите за некоректно използване и стопанисване на стадионите от определени бизнес организации, ще създаде предпоставки за по-устойчиво развитие на футболните клубове, както и по-засилен инвестиционен интерес към реконструкцията и стопанисването на съоръженията за футбол.

32.	11.	Господинова, А., Колева, А. Предимства от използването на соларни покриви в строителството в България. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сборник доклади от 33-та международна научно-практическа конференция - ноември 2018 г., посвет. на 65 г. от създав. на кат. Икономика и управление на строителството.</i> Варна: Наука и икономика, 2018, с. 213 - 222, ISSN 1313-2369
-----	-----	---

Прилагането на един нов подход в строителството на сгради, функциониращи на самозахранващ се принцип чрез използването на соларни покриви, неминуемо ще се отрази благоприятно не само в икономически, но и в социален и екологичен аспект.

Подходящи мерки за създаване на стимули за изграждане на сгради със соларни покриви биха били:

- Предлагането на банков кредит по програма „Зелено бъдеще“, който от една страна ще увеличи портфейла от предлагани услуги на банката, а от друга страна, ще е с потребителска насоченост и екологично въздействие. Банките следва да предлагат преференциални условия с ниски лихви при изграждане на сгради със соларни покриви, както за физически, така и за юридически лица.
- Създаване на проектозакон, предвиждащ данъчни облекчения за инвестиращите в сгради със соларни покриви, облекчаване на административните процедури, намаляване на данъците, с които предприятията се облагат съгласно Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

33.	12.	<p>Fedoseev, I.V., Yudenko, M. N., Grigoriev, K.A., Gospodinova, A. Trends in State Management of Spatial Planning. <i>IOP Conference Series: Materials Science and Engineering</i>. Bristol, England: IOP [Institute of Physics] Publ., 698(7), 077012, 2019, pp. 1 - 6, ISSN 1757-8981 (print); 1757-899X (online)</p>
<p>Една комбинация от фактори, оказваща влияние върху регионалното пространствено/териториално планиране се дефинира по следния начин: социална стратификация, нисък миграционен капацитет, преместване в следващата технологична парадигма според резултатите от четвъртата технологична революция; недостатъчно отчитане на ниската материалоемкост на производството в постиндустриалната икономика.</p> <p>Целта на авторите на настоящата статия е да се идентифицират решаващи фактори, които би следвало допълнително да определят целите на държавата (отделен регион) в сферата на пространственото/териториалното планиране. Разглеждането на подобни цели и правилната и своевременна реакция на ефективността от тяхната реализация може да се окаже ключът към една устойчива, преуспяваща (включително икономически преуспяваща) държава.</p> <p>Важната роля на разглежданите фактори, влияещи върху пространственото/териториалното планиране, както и осъзнаването на тяхната важност, не са достатъчно отразени в научната литература в областта на регионалното управление. Нещо повече, авторите на настоящата статия предлагат тези въпроси да се разглеждат не отделно в рамките на методологическите аспекти, а отчитайки стратегическите цели на пространственото/териториалното планиране в Русия, включително социално-икономическото развитие на териториите.</p>		
34.	13.	<p>Господинова, А. Клъстеризацията на малките общини като възможност за развитие на територията им. <i>Строително предприемачество и недвижима собственост: Сб. с докл. от 36-та междунар. науч.-практ. конф. - ноем. 2021</i>. Варна: Наука и икономика, 2021, с. 100-103, ISSN 2683-0280</p>
<p>Целта, поставена от автора на този доклад, е да се разгледа клъстеризацията като форма на коопериране и партньорство между общините и на тази основа да се очертаят ползите и възможностите от прилагането на тази алтернатива за развитие на териториите на малките общини.</p> <p>В резултат от извършеното изследване се стига до извода, че клъстеризацията на общините води до създаване на мрежи от заинтересувани и географски свързани общини с цел да се постигне по-ефективно концентриране на ресурси за подобряване на развитието на общините. Този подход е особено важен и полезен за малките и много малките общини, които не разполагат с голяма площ, население и икономически възможности, за разлика от средните и големите общини.</p>		

V. Учебници и учебни помагала по по чл. 71 (5), т. 1 , буква „б” от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
35.	1.	Калинков, К., Господинова, А. Териториално устройство. Варна: Наука и икономика, 2013, 356 с., (Глава VIII. Териториално разположение на населението в България, с. 143-168; Глава IX. Обитаване и жилищна политика на България, с. 169 - 194), ISBN - 978-954-21-0654-8
<p>Учебникът „Териториално устройство” е предназначен за студентите от специалност „Икономика на строителството” към катедра „Икономика и управление на строителството” при Икономически университет – Варна за образователно-квалификационна степен „бакалавър”. Той може да се използва и от студентите от други висши учебни заведения, както и от специалисти от практиката.</p> <p>В съдържателно отношение учебникът обхваща основните аспекти на териториалното устройство, като е направена логическа връзка с регионалното развитие като директива на Европейския съюз за реализиране на териториалната кохезия – основа за сближаване на икономическото и физическото пространство на ЕС.</p> <p>Структурата на учебника обхваща 15 глави, като авторите при неговото създаване са потърсили логическата връзка и зависимост между функционалното деление на територията и локализацията на инвестициите чрез реализиране на регионалното развитие. Този момент е в унисон с реализираните законови промени в Закона за устройство на територията и Закона за регионално развитие, които са отразени в учебния материал.</p> <p>Частите, разработени от гл. ас. д-р Анна Господинова са: Глава VIII. Териториално разположение на населението в България (с. 143-168), Глава IX. Обитаване и жилищна политика на България (с. 169-194).</p>		
36.	2.	Стоянов, С., Илиев, П., Калчев, Р., Монеv, П., Желев, И., Чапаров, Б., Господинова, А., Антонова, В. Икономика на недвижимата собственост. Варна: Наука и икономика, 2013, 368, (Глава II. Земята като ресурс и недвижим имот - теория, връзки и взаимозависимости, с. 32 - 52; Глава XIV. Операции със земеделски земи и земи от държавния горски фонд, с. 304 - 336), ISBN - 978-954-21-0644-9
<p>Учебникът „Икономика на недвижимата собственост“ е първо издание по същата дисциплина в Икономически университет – Варна и е предназначен за студенти от специалностите „Икономика на недвижимата собственост“ и „Икономика на строителството“. Структурата му е съобразена с учебните програми по дисциплината у нас и с дисциплината, водена в европейските университети, както и с практиката на вече структурирания пазар на недвижима собственост в България. По този начин може да служи сполучливо и на други студенти, които изучават недвижима собственост.</p> <p>Написването на учебника е съобразено с основните изисквания в областта на образованието, като всеки от авторите е направил опит за връзка между достиженията на теорията и практиката в съответната област.</p> <p>В теоретичния аспект на недвижимата собственост приоритет е даден на темите, свързани със същността, класификациите, функциите и основните характеристики на недвижимата</p>		

собственост. Земята като ресурс и недвижим имот, инвестициите в недвижимата собственост, характеристиките на пазара на недвижимата собственост, ефективността на дейността с недвижимата собственост, икономическите проблеми на формите на ползване и разпореждане с недвижимата собственост, финансирането, застраховането, оценяването и други важни въпроси.

Частите, разработени от гл. ас. д-р Анна Господинова са: Глава II. Земята като ресурс и недвижим имот - теория, връзки и взаимозависимости (с. 32 - 52) и Глава XIV. Операции със земеделски земи и земи от държавния горски фонд (с. 304 - 336).

37.	3.	Калинков, К., Господинова, А. Урбанистика. Варна: Наука и икономика, 2016, 375 с., (Глава III. Поземлени ресурси, с. 52 - 67; Глава XIV. Жилища и жилищна среда, с. 282-299), ISBN - 978-954-21-0896-2
-----	----	---

Учебникът „Урбанистика“ е предназначен за студентите от специалностите „Строителен бизнес и предприемачество“ („Икономика на строителството“) и „Недвижими имоти и инвестиции“ („Икономика на недвижимата собственост“) към катедра „Икономика и управление на строителството“ при Икономически университет - Варна за образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Той може да се използва и от студенти от други висши учебни заведения, както и специалисти от практиката.

В съдържателно отношение, учебникът обхваща основните аспекти на устройство на територията, като за целта е даден алгоритъмът на устройственото планиране на населените места в страната на основата на действащата законодателна и нормативна материя в тази област.

Структурата на учебника съдържа 15 глави, като при написването му авторите са потърсили логическа връзка и зависимост между инвестиционното намерение, устройството на територията и ролята на местната изпълнителна власт за вземане на решения и издаване на документи за усвояване и застрояване на дадена урбанизирана територия. Този момент е в унисон с реализираните законови промени в Закона за устройство на територията, Закона за кадастъра и имотния регистър и приложението на Наредба №7 за правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

Частите, разработени от гл. ас. д-р Анна Господинова са: Глава III. Поземлени ресурси (с. 52 – 67) и Глава XIV. Жилища и жилищна среда (с. 282-299).